

Plenarhandling

A8-0041/2019

29.1.2019

BETÄNKANDE

om genomförandet av bestämmelserna i fördraget avseende EU-medborgarskapet
(2018/2111(INI))

Utskottet för konstitutionella frågor

Föredragande: Maite Pagazaurtundúa Ruiz

INNEHÅLL

	Sida
MOTIVERING – BAKGRUND OCH SLUTSATSER	3
FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION	8
YTTRANDE FRÅN UTSKOTTET FÖR MEDBORGERLIGA FRI- OCH RÄTTIGHETER SAMT RÄTTSLIGA OCH INRIKES FRÅGOR.....	22
YTTRANDE FRÅN UTSKOTTET FÖR FRAMSTÄLLNINGAR	29
INFORMATION OM ANTAGANDET I DET ANSVARIGA UTSKOTTET	39
SLUTOMRÖSTNING MED NAMNUPPPROP I DET ANSVARIGA UTSKOTTET	40

MOTIVERING – BAKGRUND OCH SLUTSATSER

Inledning

I enlighet med artikel 9 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget) och artikel 20 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) är varje person som är medborgare i en medlemsstat unionsmedborgare. Unionsmedborgarskapet kompletterar det nationella medborgarskapet utan att ersätta det, och består av en kombination av de rättigheter och skyldigheter som är knutna till dem som följer av medborgarskap i en medlemsstat.

EU-medborgarskapet har aldrig lyckats fullt ut fånga den roll som EU:s medborgare har i andra aspekter av den europeiska integrationen, och det har mycket begränsade faktiska effekter för den genomsnittliga medborgaren.

EU-medborgarskapet är en konstruktion som inte har någon motsvarighet i världen. Dess införande är en framgång för det europeiska projektet, men det är ett obestridligt faktum att det inte har nått sin fulla potential. Detta betänkande om genomförandet av bestämmelserna i fördraget avseende medborgarskap syftar till att utvärdera hur ändamålsenliga begreppen i fördragen är. Syftet är också att ge rekommendationer till EU-institutionerna för att förbättra genomförandet av, räckvidden för och ändamålsenligheten i nämnda begrepp, i syfte att minska klyftan mellan den europeiska integrationsprocessen och den potential som EU-medborgarskapet erbjuder.

Undersökningsverksamhet

Under arbetet med att utarbeta betänkandet har följande undersökningsverksamhet genomförts:

- Tekniska möten med Europeiska kommissionen, GD JUST, C3 – Medborgarskap och fri rörlighet.
- Analys av den akademiska litteraturen om fri rörlighet, antidiskriminering, statslöshet och förvärv av medborgarskap och studier från utredningsavdelning C om hinder för rätten till fri rörlighet och bosättning för EU-medborgare och deras familjer (september 2016), och från Europaparlamentets utredningstjänst om programmet Ett Europa för medborgarna 2014–2020 (juli 2016).
- Analys av rapporten från Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter om att förverkliga EU-medborgarnas rättigheter och nationella domstolar som upprätthåller rätten till fri rörlighet och närstående rättigheter (*Making EU citizens' rights a reality: national courts enforcing freedom of movement and related rights*, augusti 2018),
- Genomgång av rättspraxis särskilt i fråga om fri rörlighet och tillämpningen av direktiv 2004/38/EU, i synnerhet Zhu och Chen (C-200/02), Ruiz Zambrano (C-34/09), Rottmann (C-135/08), McCarthy (C-434/09), Dereci (C-256/11), O m.fl. (C-356/11 och C-357/11), Iida (C-40/11) och Alimanovic (C-67/14).

EU-medborgarskapets oklara status

Självva begreppet ”EU-medborgare” uppvisar vissa oklarheter, trots att Lissabonfördraget definierar EU som en union av stater och medborgare.

Betydande oklarhet beror på att utövandet av många rättigheter som är av relevans i detta sammanhang har ett direkt samband med den inre marknaden genom de fördragsstadgade bestämmelserna om fri rörlighet och därför endast berör de rörliga medborgarna: dessa omfattar rösträtt samt förbud mot diskriminering på grund av nationalitet. Ett begränsat antal medborgarligen rättigheter kan utövas av EU-medborgarna oberoende av annat, med avseende på till exempel att stödja ett europeiskt medborgarinitiativ (artikel 24 i EUF-fördraget), tillgång till handlingar (artikel 11 i EU-fördraget) och rätten att göra framställningar, rätten att vända sig till ombudsmannen och rätten att kommunicera med EU-institutionerna på vilket som helst av de officiella språken (artikel 24) samt i viss mån rätten till konsulärt skydd (artikel 23 i EUF-fördraget). Utövandet blir emellertid ännu mer komplicerat genom att EU-medborgarskapet också samverkar med ett antal andra bestämmelser, särskilt EU-stadgan om de grundläggande rättigheterna.

EU:s domstolar har i hög grad bidragit till utvecklingen av EU-medborgarskapet under premisen att ställningen som unionsmedborgare är avsedd att vara den grundläggande ställningen för medlemsstaternas medborgare¹. De åstadkom detta genom att först klargöra ett antal begrepp som fastställts i lagstiftningen om fri rörlighet, senare konsoliderade i direktiv 2004/38/EU om unionsmedborgarskap. Därefter klargjorde Europeiska unionens domstol i en gradvis process förhållandet mellan nationella bestämmelser och EU-medborgarskapet. I synnerhet utvecklade den sin rättspraxis enligt vilken artikel 20 i EUF-fördraget utgör hinder för nationella åtgärder som medför att unionsmedborgare berövas möjligheten att faktiskt åtnjuta kärnan i de rättigheter som tillkommer dem i kraft av unionsmedborgarskapet².

Politiska rättigheter

Politiskt återspeglar medborgarskapets karaktär medborgarnas tillhörighet till en politisk gemenskap, i förhållande till centrala faktorer såsom beslutsfattandets legitimitet och enskilda personers deltagande i politiska åtgärder. De politiska rättigheternas roll är att öka medborgarnas aktiva deltagande i den politiska processen och att bidra till en god förvaltning.

Artikel 15 i EUF-fördraget (tillgång till handlingar), artikel 22 i EUF-fördraget (rösträtt vid val till Europaparlamentet och lokala val i bostättningsmedlemsstaten) och artikel 24 i EUF-fördraget (rätt att göra framställningar) är väl etablerade och utgör kärnan i de politiska rättigheter som följer av EU-medborgarskapet. Det genomsnittliga deltagandet i valet till Europaparlamentet 2014 var 42,6 %, och den grupp som var mest benägen att avstå från att rösta var unga européer (18–24 år). Enligt den senaste Eurobarometerundersökningen kände endast 19 % av de intervjuade européerna till datumet för nästa val till Europaparlamentet. 31 % gav fel svar och 50 % svarade ”vet ej”.

I och med Lissabonfördragets ikraftträdande kom artikel 15.3 i EUF-fördraget att bli den rättsliga grunden för allmänhetens tillgång till handlingar. Denna bestämmelse om allmänhetens rätt till tillgång till handlingar omfattar alla unionens institutioner, organ och byråer, men det finns fortfarande inga utsikter till att anta en ny förordning som anpassar ordningen för allmänhetens tillgång till handlingar till de fördragsstadgade kraven.

¹ Grzelczyk (C-184/99).

² Ruiz Zambrano (C-34/09).

En av de grundläggande rättigheterna i fördragen har varit antidiskrimineringsbestämmelserna, som infördes med artikel 19 i EUF-fördraget som rättslig grund. Även om flera särdirektiv har antagits, har tyvärr ingen överenskommelse nåtts sedan 2008 om det övergripande antidiskrimineringsdirektivet.

Mot bakgrund av fallen med missbruk av personuppgifter har garantier för säkerheten och integriteten i samband med val också blivit en fråga som skapat oro bland allmänheten. Det är viktigt att erkänna kommissionens värdefulla bidrag till att förbättra säkerheten vid genomförandet av det kommande valet till Europaparlamentet¹.

Det europeiska medborgarinitiativet (artikel 24 i EUF-fördraget) är ett centralt instrument för demokratiskt medborgardeltagande som för närvarande genomgår en översyn. Sedan 2012 har bara fyra initiativ varit framgångsrika: Right2Water, One of Us, Stop vivisection och Stop Glyphosate. Förordningen om medborgarinitiativet håller för närvarande på att ses över med det gemensamma målet att stärka denna unika rätt för EU-medborgare att aktivt delta i EU:s politiska liv.

”Ett Europa för medborgarna” är ett EU-program som syftar till att främja EU-medborgarskapet genom att uppmuntra medborgarna att delta aktivt i EU:s demokratiska liv. 2018 lade kommissionen fram ett förslag till efterföljande program, programmet för rättigheter och värden².

Det är värt att notera att dessa program lägger stor vikt vid utbildning. Även om EU har begränsad behörighet i frågan har EU-fördragets potential, särskilt artikel 165 i EUF-fördraget, sällan använts som rättslig grund för att främja den europeiska dimensionen i medborgarnas utbildning.

Vi måste påminna oss om att medborgare som till fullo utövar sina demokratiska rättigheter i enlighet med rättsstatsprincipen är medborgare som kommer att knytas till den demokrati som de bygger, och att demokrati och rättsstatsprincipen utgör värden för Europeiska unionen i enlighet med artikel 2 i EU-fördraget.

Fri rörlighet

Fri rörlighet och bosättning (artikel 21 i EU-fördraget), förbudet mot diskriminering på grund av nationalitet (artikel 18 i EU-fördraget) och fri rörlighet för arbetstagare (artikel 45 i EU-fördraget) är förmodligen de aspekter av EU-medborgarskapet som ligger närmast medborgarna, eftersom de utgör friheter som kan åtnjutas varje dag³ – kanske också för att de är friheter som i sig bygger på förtroende, solidaritet och europeisk sammanhållning.

¹ Kommissionens rekommendation av den 12 september 2018 om nätverk för valsamarbete, insyn på nätet, skydd mot cyberincidenter och bekämpning av desinformationskampanjer i samband med val till Europaparlamentet.

² COM(2018)0383.

³ ”Europeiseringen” av vardagslivet för en stor del av Europas medborgare är större än vi tenderar att föreställa oss. Mer än 50 % av européerna kommunicerar t.ex. regelbundet via telefon, internet, post eller e-post med familj och/eller vänner utomlands, har besökt minst en annan medlemsstat under de senaste två åren, tittar på tv på ett främmande språk eller har lärt känna minst ett annat EU-land (se EUCROSS, ett undersökande projekt som finansieras av EU).

Vi måste dock påpeka att den fria rörligheten uppnås endast när EU-medborgare flyttar (enligt Eurostat är mer än 16 miljoner européer bosatta i en annan medlemsstat). Syftet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG av den 29 april 2004 om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier (direktivet om medborgarnas rättigheter)¹ var att effektivisera utövandet av dessa rättigheter genom att minska de administrativa formaliteterna. Bristerna i genomförandet har dock genomgående betonats i undersökningar och rapporter från kommissionen, Europaparlamentet och andra EU-organ och EU-byråer². Undersökningarna har visat att ett antal medlemsstater har betydande svårigheter att identifiera den rättspraxis som är av relevans för de nationella myndigheternas och de nationella domstolarnas arbete. Även diskriminering på grund av nationalitet, som inte har något direkt samband med direktivet om medborgarskap men som är relevant för utövandet av den fria rörligheten, har rapporterats när det gäller tillgång till arbete och olika tjänster (uthyrning, banktjänster och utbildning) samt i fråga om beskattning. Slutligen är underlättande av rätten till inresa och bosättning för familjemedlemmar till EU-medborgare som är tredjelandsmedborgare fortfarande en problematisk fråga i ett antal medlemsstater – de nekas ofta tillträde till påskyndade förfaranden för att erhålla viseringar och ställs inför överdrivna administrativa krav vid gränserna.

Fri rörlighet är en av de viktigaste frågorna i förhandlingarna inom ramen för brexitprocessen. Medborgarskapsstatusen för fler än 4,5 miljoner människor (3,5 miljoner européer i Storbritannien och över en miljon brittiska medborgare som är bosatta i andra medlemsstater) är fortfarande inte reglerad.

Rättigheter utomlands

Rätten till konsulärt skydd enligt artikel 23 i EU-fördraget är en följd av att inte alla medlemsstater har ambassader eller konsulat i alla världens länder (medan 14 tredjeländer har bara en ambasad i en av EU:s medlemsstater).

Medvetenheten om dessa rättigheter är fortfarande begränsad, liksom utövandet av dem, och granskningen av deras genomförande är därför motiverad. Det är värt att överväga hur EU-delegationernas roll kan stärkas ytterligare, särskilt med tanke på att direktiv 2016/679 lämnar utrymme för flexibilitet när det gäller arbetsfördelningen mellan dem och medlemsstaternas representationer.

Kunskap om och utövande av EU-medborgarskapets rättigheter

Kunskap om och förståelse av de rättigheter som följer av EU-medborgarskapet förefaller vara ett av de övergripande problem som gäller för alla de aspekter av medborgarskapet som diskuterats ovan. Nyligen genomförda Eurobarometerundersökningar³ om medborgarskap visade att bara 54 % av de svarande har vissa kunskaper om sina rättigheter som EU-medborgare, medan 45 % inte har det och 67 % svarade att de skulle vilja veta mer om dem.

¹ EUT L 158, 30.4.2004, s. 77.

² Se till exempel det senaste bidraget från Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter, om att förverkliga EU-medborgarnas rättigheter och nationella domstolar som upprätthåller rätten till fri rörlighet och närstående rättigheter (*Making EU citizens' rights a reality: national courts enforcing freedom of movement and related rights*, 2018).

³ Eurobarometer 89 från våren 2018, rapport om medborgarskap.

Både bättre och tydligare information om dessa rättigheter och en klar och uppdaterad tolkning av hur de kan utövas är av avgörande betydelse för att EU-medborgarskapet ska bli en framgång.

Potentialen för artikel 25 i EUF-fördraget

Nu tvingas emellertid EU-medborgarskapet verka i en ny och komplex dimension, som inte uttryckligen föreskrivs i fördragen – som validerare av den europeiska arkitekturen.

Artikel 25 i EUF-fördraget har en unik potential att återspegla de nya dimensionerna i den framtida utvecklingen av EU-medborgarnas rättigheter. Med avseende på det förfarande som ska utvidga och stärka dessa rättigheter torde det vara rimligt att påstå att det är upp till medlemsstaterna och kommissionen att åstadkomma detta.

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION

om genomförandet av bestämmelserna i fördraget avseende EU-medborgarskapet (2018/2111(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av artiklarna 2, 3, 6, 9, 10, 11, 12, 21 och 23 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget) och artiklarna 8, 9, 10, 15, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 26, 45, 46, 47, 48, 153 och 165 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget),
- med beaktande av artiklarna 10 och 11 i EU-fördraget, och av lydelsen i artikel 10.3 att ”[v]arje medborgare ska ha rätt att delta i unionens demokratiska liv”,
- med beaktande av artikel 3.2 i EU-fördraget, i vilken rätten till fri rörlighet för personer fastställs,
- med beaktande av Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna,
- med beaktande av den fleråriga budgetramen för perioden 2020–2027,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1049/2001 av den 30 maj 2001 om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar¹,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG av den 29 april 2004 om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier och om ändring av förordning (EEG) nr 1612/68 och om upphävande av direktiven 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG och 93/96/EEG²,
- med beaktande av rådets förordning (EU) nr 390/2014 av den 14 april 2014 om inrättande av programmet ”Ett Europa för medborgarna” för perioden 2014–2020³,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 492/2011 av den 5 april 2011 om arbetskraftens fria rörlighet inom unionen⁴,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/589 av den 13 april 2016 om ett europeiskt nätverk för arbetsförmedlingar (Eures), om arbetstagares tillgång till rörlighetstjänster och om ytterligare integration av arbetsmarknaderna samt om ändring av förordningarna (EU) nr 492/2011 och (EU) nr 1296/2013⁵,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG av den

¹ EGT L 145, 31.5.2001, s. 43.

² EUT L 158, 30.4.2004, s. 77.

³ EUT L 115, 17.4.2014, s. 3.

⁴ EUT L 141, 27.5.2011, s. 1.

⁵ EUT L 107, 22.4.2016, s. 1.

7 september 2005 om erkännande av yrkeskvalifikationer¹,

- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/55/EU av den 20 november 2013 om ändring av direktiv 2005/36/EG om erkännande av yrkeskvalifikationer² och förordning (EU) nr 1024/2012 om administrativt samarbete genom informationssystemet för den inre marknaden³,
- med beaktande av förslaget till rådets direktiv om införande av en provisorisk EU-resehandling och om upphävande av beslut 96/409/Gusp (COM(2018)0358),
- med beaktande av rådets direktiv (EU) 2015/637 av den 20 april 2015 om samordnings- och samarbetsåtgärder för underlättande av konsulärt skydd till icke-företrädde unionsmedborgare i tredjeländer och om upphävande av beslut 95/553/EG,
- med beaktande av kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av programmet för rättigheter och värden (COM(2018)0383),
- med beaktande av meddelandet från kommissionen av den 2 juli 2009 om vägledning till ett bättre införlivande och en bättre tillämpning av direktiv 2004/38/EG om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier (COM(2009)0313),
- med beaktande av kommissionens rapport av den 24 januari 2017 *Stärka medborgarnas rättigheter i en union av demokratisk förändring – Rapport om EU-medborgarskapet 2017* (COM(2017)0030),
- med beaktande av kommissionens rekommendation av den 12 september 2018 om nätverk för valsamarbete, insyn på nätet, skydd mot cyberincidenter och bekämpning av desinformationskampanjer i samband med val till Europaparlamentet (C(2018)5949),
- med beaktande av sin resolution av den 16 februari 2017 om att förbättra Europeiska unionens funktionssätt genom att utnyttja Lissabonfördragets potential⁴,
- med beaktande av sin resolution av den 28 oktober 2015 om det europeiska medborgarinitiativet⁵ och förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om det europeiska medborgarinitiativet (COM(2017)0482),
- med beaktande av sin resolution av den 16 januari 2014 om EU-medborgarskap till salu⁶,
- med beaktande av sin resolution av den 12 april 2016 om EU-kunskap i skolan⁷,
- med beaktande av sin resolution av den 2 mars 2017 om genomförandet av rådets förordning (EU) nr 390/2014 av den 14 april 2014 om inrättande av programmet ”Ett

¹ EUT L 255, 30.9.2005, s. 22.

² EUT L 354, 28.12.2013, s. 132.

³ EUT L 316, 14.11.2012, s. 1.

⁴ EUT C 252, 18.7.2018, s. 215.

⁵ EUT C 355, 20.10.2017, s. 17.

⁶ EUT C 482, 23.12.2016, s. 117.

⁷ EUT C 58, 15.2.2018, s. 57.

Europa för medborgarna” för perioden 2014–2020¹,

- med beaktande av sin resolution av den 15 mars 2017 om hinder för unionsmedborgares fria rörlighet och frihet att arbeta på den inre marknaden²,
- med beaktande av Regionkommitténs yttrande av den 31 januari 2013 om att förstärka EU-medborgarskapet och främja EU-medborgarnas valrättigheter,
- med beaktande av de studier som parlamentets utredningsavdelning C offentliggjorde 2016 om hinder för rätten till fri rörlighet och bosättning för EU-medborgare och deras familjer (*Obstacles to the right of free movement and residence for EU citizens and their families*),
- med beaktande av 2018 års rapport från Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter om att förverkliga EU-medborgarnas rättigheter och nationella domstolar som upprätthåller rätten till fri rörlighet och närstående rättigheter (*Making EU citizens' rights a reality: national courts enforcing freedom of movement and related rights*),
- med beaktande av resultaten från Eurobarometer 89 från 2018,
- med beaktande av sin resolution av den 7 februari 2018 om Europaparlamentets sammansättning³,
- med beaktande av sin ståndpunkt av den 4 juli 2018 om utkastet till rådets beslut om ändring av akten om allmänna direkta val av ledamöter av Europaparlamentet, som utgör en bilaga till rådets beslut 76/787/EKSG, EEG, Euratom av den 20 september 1976 (valakten)⁴,
- med beaktande av sitt beslut av den 7 februari 2018 om översynen av ramavtalet om förbindelserna mellan Europaparlamentet och Europeiska kommissionen⁵,
- med beaktande av sin resolution av den 30 maj 2018 om den fleråriga budgetramen 2021–2027 och egna medel⁶,
- med beaktande av sin resolution av den 14 november 2018 om den fleråriga budgetramen för 2021–2027 – parlamentets ståndpunkt i syfte att nå en överenskommelse⁷,
- med beaktande av meddelandet från kommissionen av den 12 september 2018 till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén *Att säkerställa fria och rättvisa val till Europaparlamentet* (COM(2018)0637),
- med beaktande av artikel 52 i arbetsordningen och artikel 1.1 e i, och bilaga 3 till,

¹ EUT C 263, 25.7.2018, s. 28.

² EUT C 263, 25.7.2018, s. 98.

³ EUT C 463, 21.12.2018, s. 83.

⁴ Antagna texter, P8_TA(2018)0282.

⁵ EUT C 463, 21.12.2018, s. 89.

⁶ Antagna texter, P8_TA(2018)0226.

⁷ Antagna texter, P8_TA(2018)0449.

talmanskonferensens beslut av den 12 december 2002 om förfarandet för beviljande av tillstånd att utarbeta initiativbetänkanden,

- med beaktande av betänkandet från utskottet för konstitutionella frågor och yttrandena från utskottet för medborgarligen fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor och utskottet för framställningar (A8-0041/2019), och av följande skäl:
- A. EU-medborgarskapet och dess närstående rättigheter infördes ursprungligen 1992 genom Maastrichtfördraget och stärktes ytterligare genom Lissabonfördraget, som trädde i kraft i december 2009, men har bara delvis genomförts.
- B. De rättigheter, värden och principer som unionen bygger på, och som framhålls i artiklarna 2 och 6 i EU-fördraget, sätter medborgarna i centrum för det europeiska projektet. Debatten om EU:s framtid förutsätter därför också en diskussion om styrkan i vår gemensamma identitet.
- C. Principerna om öppenhet, integritet och ansvarighet hos EU:s institutioner och i beslutsprocessen, som härrör från artiklarna 10 och 11 i EU-fördraget och artikel 41 i EU-stadgan om de grundläggande rättigheterna, är väsentliga inslag i begreppet medborgarskap och är avgörande för att bygga upp och stärka trovärdigheten hos och förtroendet för unionen som helhet. Utnyttjandet av tillfälliga och mellanstatliga arrangemang och instrument i flera av EU:s politikområden, samt informella beslutsorgan, kringgående och avinstitutionalisering av det ordinarie lagstiftningsförfarandet riskerar att allvarligt undergräva sådana principer.
- D. EU har haft problem med att hantera ett antal kriser med betydande socioekonomiska konsekvenser, vilket har lett till en framväxt av populistiska och nationalistiska ideologier baserade på exklusiva identiteter och rasistiska kriterier som står i strid med europeiska värden.
- E. Den otillfredsställande hanteringen av de olika kriserna har ökat medborgarnas besvikelse på vissa av resultaten av EU:s integrationsprojekt. Det är ytterst viktigt att se till att EU-medborgarskapet betraktas som ett värdefullt privilegium bland medborgarna, bland annat genom att man återupprättar medborgarnas förtroende för EU-projektet, ger företräde åt främjandet av alla medborgares rättigheter, inbegripet medborgarligen, politiska och sociala rättigheter m.fl., och förbättrar demokratin inom unionen, det praktiska åtnjutandet av de grundläggande rättigheterna och friheterna och möjligheten för alla medborgare att delta i unionens demokratiska liv, samtidigt som det civila samhället får större delaktighet i besluts- och genomförandeprocessen.
- F. Den pågående översynen av det europeiska medborgarinitiativet syftar till att förbättra dess ändamålsenlighet och främja deltagandedemokrati och aktivt medborgarskap.
- G. Tillgång till EU-medborgarskap fås genom innehav av medborgarskap i en medlemsstat, som regleras av nationell lagstiftning. Samtidigt föreskrivs de rättigheter och skyldigheter som följer av EU-medborgarskapet i EU-lagstiftningen och är inte beroende av medlemsstaterna och kan därför inte begränsas på ett omotiverat sätt av dem.
- H. När det gäller tillgång till nationellt medborgarskap bör medlemsstaterna följa

principerna i EU-lagstiftningen, exempelvis principerna om proportionalitet, rättsstat och icke-diskriminering, som är utförligt definierade i domstolens rättspraxis.

- I. Storbritanniens planerade utträde ur unionen har belyst hur viktigt det är med EU-medborgarskapets rättigheter, särskilt bland unga européer, och den roll som dessa rättigheter spelar i miljontals EU-medborgares liv, och har också ökat medvetenheten i EU om den potentiella förlusten av sådana rättigheter på båda sidor.
- J. Det genomsnittliga valdeltagandet i valet till Europaparlamentet 2014 var 42,6 %. Enligt den senaste Eurobarometerundersökningen, som offentliggjordes i maj 2018, kände endast 19 % av de intervjuade européerna till datumet för nästa val till Europaparlamentet.
- K. EU-medborgarna är nästan helt omedvetna om Europa Direkt-kontoren trots deras huvudsakliga uppgift att tillhandahålla information.
- L. Det finns över 400 Europa direkt-kontor i hela EU som hjälper kommissionen att sprida information om EU:s politik av direkt intresse för medborgarna i syfte att engagera medborgarna på lokal och regional nivå.
- M. Begreppet medborgarskap definierar förhållandet mellan medborgarna i en politisk gemenskap, inbegripet deras rättigheter, skyldigheter och ansvar. Artikel 20 i EUF-fördraget ger unionsmedborgarna rösträtt och valbarhet vid val till Europaparlamentet samt vid kommunala val i de medlemsstater där de är bosatta, på samma villkor som medborgarna i respektive stat.
- N. EU-medborgarna företräds direkt i Europaparlamentet, och alla medborgare måste få lika uppmärksamhet från EU-institutionerna. I artikel 8 i EUF-fördraget fastställs principen om integrering av ett jämställdhetsperspektiv, och det slås fast att unionen i all sin verksamhet ska syfta till att undanröja bristande jämställdhet mellan kvinnor och män och att främja jämställdhet mellan dem.
- O. Europeiska unionens domstol har i ett antal fall fastställt att de rättigheter som följer av unionsmedborgarskapet också kan åberopas av medborgare i en medlemsstat gentemot samma stat¹.
- P. Ett antal medlemsstater erbjuder så kallade guldvisumprogram och investerarprogram som ett sätt att erhålla medborgarskap.
- Q. Fri rörlighet ger EU-medborgare möjligheter att resa, studera, arbeta och bo i andra EU-länder. Mer än 16 miljoner européer utövar sin rätt att uppehålla sig i ett annat EU-land.
- R. Rätten till fri rörlighet spelar en central roll för EU-medborgarskapet och kompletterar de andra friheterna på EU:s inre marknad. Unga européer är mycket måna om den fria rörligheten, som betraktas som det mest positiva som åstadkommits av EU efter

¹ Till exempel domstolens dom av den 8 mars 2011, Gerardo Ruiz Zambrano mot Office national de l'emploi (ONEM), C-34/09, ECLI:EU:C:2011:124, domstolens dom av den 2 mars 2010, Janko Rottman mot Freistaat Bayern, C-135/08, ECLI:EU:C:2010:104, domstolens dom av den 5 maj 2011, Shirley McCarthy mot Secretary of State for the Home Department, C-434/09, ECLI:EU:C:2011:277 och domstolens dom av den 15 november 2011, Murat Dereci m.fl. mot Bundesministerium für Inneres, C-256/11, ECLI:EU:C:2011:734.

säkerställande av fred i Europa.

- S. Man har vid genomförandet av direktiv 2004/38/EG stött på praktiska svårigheter, och européerna kan fortfarande ha svårt att flytta till eller bosätta sig i en annan medlemsstat till följd av diskriminering på grund av nationalitet och inrese- och bosättningskrav. Det finns en betydande rättspraxis från domstolen som syftar till att klargöra centrala begrepp för rörliga EU-medborgare.
- T. Rätten till konsulärt skydd garanteras i artiklarna 20 och 23 i EUF-fördraget, och unionsmedborgare har därmed rätt till skydd inom ett tredjelands territorium, där den medlemsstat i vilken de är medborgare inte är representerad, av varje annan medlemsstat, på samma villkor som medborgarna i den staten. Nödsituationer, naturkatastrofer och händelser såsom terroristattacker kan påverka EU-medborgare som kommer från en medlemsstat utan representation i det berörda tredjelandet.
- U. Kommissionen har uppvisat ett åtagande i rapporten om EU-medborgarskapet 2017 om att anordna en EU-omfattande informations- och upplysningskampanj för att öka EU-medborgarnas kunskap om deras rättigheter. Detta ansvar att bättre informera EU-medborgarna om deras rättigheter och skyldigheter måste delas av medlemsstaterna och det civila samhället.
- V. Enligt kommissionens rapport om EU-medborgarskapet 2017 har sedan 2012 allt fler människor rapporterat att de upplevt någon form av diskriminering.
- W. Upprättandet av Schengenområdet och införlivandet av Schengenregelverket i EU:s regelverk har i betydande grad stärkt den fria rörligheten i EU och är en av de största landvinningarna i det europeiska integrationsprojektet.
- X. Införandet av EU-medborgarskapet är en framgång för det europeiska projektet som ännu inte har förverkligat sin fulla potential. Det är viktigt att framhålla att detta är en unik konstruktion som man inte stöter på någon annanstans i världen.
- 1. Europaparlamentet anser att inte alla bestämmelser om EU-medborgarskapet har genomförts så att de når sin fulla potential, trots att detta skulle möjliggöra en konsolidering av den europeiska identiteten. Parlamentet betonar att skapandet av ett EU-medborgarskap har visat att en typ av medborgarskap som inte bestäms av nationalitet kan existera och att den utgör grunden för ett politiskt område med rättigheter och skyldigheter som fastställs i EU:s lagstiftning och inte i statens. EU-institutionerna uppmanas att vidta de åtgärder som krävs för att förbättra genomförandet av, räckvidden för och ändamålsenligheten i fördragsbestämmelserna om medborgarskap samt motsvarande bestämmelser som fastställs i EU-stadgan om de grundläggande rättigheterna. Parlamentet påpekar att EU-medborgarna inte är fullt medvetna om sina rättigheter som följer av EU-medborgarskapet.
- 2. Europaparlamentet påminner om att EU-medborgarskapet är ett komplement till medborgarskap i en medlemsstat. Parlamentet understryker att EU-medborgarskapet gör det möjligt för medborgarna att ha flera identiteter som kompletterar varandra, och att exkluderande nationalism och populistiska ideologier undergräver denna möjlighet. Utövandet av ett aktivt medborgarskap och uppmuntran till medborgardeltagande är avgörande för att stärka känslan av att tillhöra ett politiskt projekt för att främja

utvecklingen av en gemensam känsla av europeisk identitet, ömsesidig förståelse, interkulturell dialog och transnationellt samarbete samt för att bygga öppna, inkluderande, sammanhållna och motståndskraftiga samhällen.

3. Europaparlamentet anser att ett fullständigt genomförande, från EU:s institutioner, organ och byråer, av EU-stadgan om de grundläggande rättigheterna och ett aktivt främjande av rättigheterna och principerna däri, utgör en viktig hävstång för att garantera medborgarnas faktiska medverkan i EU:s demokratiska process och konkretiserar bestämmelserna i artikel 20 i EUF-fördraget.
4. Europaparlamentet betonar att samtliga rättigheter och skyldigheter som följer av EU-medborgarskapet inte kan begränsas utan sakliga skäl. Parlamentet uppmanar i detta sammanhang eftertryckligen medlemsstaterna att utnyttja sin rätt att bevilja medborgarskap i en anda av rättvist samarbete, även när det gäller barn till EU-medborgare som har svårt att uppfylla medborgarskapskriterierna enligt nationella regler. Parlamentet understryker att ett framgångsrikt utövande av medborgerliga rättigheter förutsätter att alla rättigheter och friheter som fastställs i EU-stadgan om de grundläggande rättigheterna skyddas och främjas, även för personer med funktionsnedsättning som bör kunna utöva sina grundläggande rättigheter på samma sätt som alla andra medborgare, och att jämställdhetsintegrering genomförs i syfte att säkerställa att kvinnor till fullo kan åtnjuta de rättigheter som är knutna till EU-medborgarskapet.
5. Europaparlamentet påminner om att EU-medborgarskapet också har utvidgade konsekvenser och ger rättigheter när det gäller demokratiskt deltagande som härrör från artiklarna 10 och 11 i EU-fördraget. Parlamentet betonar att det – för att man ska kunna utöva rätten att delta i unionens demokratiska liv – bör fattas beslut så öppet och så nära medborgarna som möjligt, och det är därför av grundläggande betydelse att ge relevanta garantier för insyn i beslutsfattandet och kampen mot korruption.
6. Europaparlamentet beklagar att vissa medlemsstater i dag har valt att inte tillämpa delar av fördragen, vilket leder till faktiska skillnader i de medborgerliga rättigheterna, som enligt fördragen är tänkta att vara lika.
7. Europaparlamentet konstaterar att programmet Erasmus+, programmet för rättigheter, jämlikhet och medborgarskap och programmet Ett Europa för medborgarna medför stora fördelar för EU-medborgarna, i synnerhet för unga, genom att de ökar deras medvetenhet om ställningen som EU-medborgare och deras kunskaper om de rättigheter som följer av denna ställning och dess underliggande värden. Europeiska frivilligprogram såsom Europeiska volontärtjänsten och den europeiska solidaritetskåren spelar också en viktig roll för att bygga upp ett EU-medborgarskap. Parlamentet understryker hur oerhört viktigt det är med sådana program, särskilt bland unga, och efterlyser stärkt finansiering för dem.

Politiska rättigheter

8. Europaparlamentet är bekymrat över den nedåtgående trenden när det gäller valdeltagandet i både nationella val och val till Europaparlamentet, särskilt bland unga. Parlamentet är övertygat om att förstärkningen av EU:s offentliga sfär och ett fullständigt genomförande av EU-medborgarskapet har potential att bidra till att vända

nedgången genom att öka medborgarnas känsla av tillhörighet till en europeisk gemenskap och stärka den representativa demokratin.

9. Europaparlamentet påminner om att gränsöverskridande listor har potential att förstärka EU:s offentliga sfär inom ramen för EU-valet genom att främja en EU-omfattande debatt baserad på EU-relaterad politik i stället för att basera valkampanjen på nationella frågor.
10. Europaparlamentet erkänner kommissionens insatser för att främja program som stärker EU-medborgarskapet och medborgarnas medvetenhet om sina politiska rättigheter. Parlamentet noterar dock de mycket små framsteg som gjorts i genomförandet av artikel 165 i EUF-fördraget som en rättslig grund för att främja den europeiska dimensionen i medborgarnas utbildning. Parlamentet anser att det är helt nödvändigt att främja medborgarnas deltagande i EU:s demokratiska liv, och att utvecklingen av EU-läroplaner i utbildningssystemen bör vara en prioritering när det gäller att bygga vidare på den potential som EU-medborgarskapet har.
11. Europaparlamentet beklagar än en gång att vissa EU-medborgare förlorar sin rösträtt i den medlemsstat där de är medborgare och inte kan delta i nationella parlamentsval i den medlemsstat där de är bosatta. Parlamentet understryker att förlusten av valrättigheter till följd av bosättning i en annan medlemsstat skulle kunna avskräcka medborgare från att flytta till en annan medlemsstat och därför skulle kunna utgöra en potentiell överträdelse av artikel 18 i EUF-fördraget.
12. Europaparlamentet anser att det, i ett system med representativ demokrati, är nödvändigt att säkerställa väl fungerande EU-institutioner för att skydda EU-medborgarnas alla politiska rättigheter. Parlamentet betonar vikten av tillgång till information om EU-medborgarskapet och de rättigheter följer av det, på Europeiska unionens alla officiella språk, för att stärka begreppet EU-medborgarskap. Parlamentet beklagar att, sedan ikraftträdandet av Lissabonfördraget, har artikel 15.3, som blev den rättsliga grunden för allmänhetens tillgång till handlingar och som gör att reglerna om tillgång omfattar alla unionens institutioner, organ, byråer och kontor, ännu inte genomförts fullt ut. Parlamentet anser att framstegen när det gäller antagandet av den nya förordningen konsekvent har bromsats upp av medlemsstaterna.

Fri rörlighet

13. Europaparlamentet välkomnar de fördelar som den fria rörligheten medför för EU-medborgarna och medlemsstaternas ekonomier. Parlamentet påpekar att de rättigheter som följer av direktiv 2004/38/EG om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier inte alltid är kända eller respekteras, vilket leder till hinder för den fria rörligheten och uppehållsrätten för EU-medborgare och deras familjer samt till att de diskrimineras. Parlamentet påminner om medlemsstaternas skyldighet att skydda rätten till fri rörlighet, inklusive familjeåterförening, för samkönade makar.
14. Europaparlamentet är oroat över att nationella domstolars tolkning av vissa bestämmelser och villkor i direktiv 2004/38/EG skiljer sig inte bara mellan medlemsstaterna, utan ibland även inom samma jurisdiktion. Parlamentet konstaterar med oro att de nationella myndigheterna inte alltid är fullt medvetna om de rättigheter

och skyldigheter som fastställs i direktiv 2004/38/EG.

15. Europaparlamentet understryker problemet med avsaknad av information eller tillhandahållande av felaktig eller förvirrande information om visumkrav för familjemedlemmar eller om uppehållsrätt. Parlamentet vidhåller att medlemsstaterna bör se till att undanröja onödiga hinder för rätten till inresa/bosättning, särskilt för tredjelandsmedborgare som är EU-medborgares familjemedlemmar.
16. Europaparlamentet är oroat över de svårigheter som människor möter när det gäller att få sina yrkeskvalifikationer erkända runt om i Europa. Parlamentet anser att direktivet om yrkeskvalifikationer och den europeiska referensramen för kvalifikationer har bidragit till att underlätta erkännande bland medlemsstaterna. Parlamentet anser också att erkännande av yrkeskvalifikationer är avgörande för att säkerställa en högre grad av rörlighet för både studenter och yrkesverksamma. Parlamentet uppmanar kommissionen att fortsätta trenden att underlätta erkännande av yrkeskvalifikationer så mycket som möjligt.
17. Europaparlamentet är djupt bekymrat över resultaten av den forskning som utförts av Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter, som visar att det förekommer diskriminering när det gäller att hitta arbete, att få tillgång till olika tjänster såsom hyra av en bil eller en lägenhet eller vissa banktjänster, samt på utbildnings- och skatteområdet. Parlamentet betonar att diskriminering på grund av nationalitet kan skapa hinder för EU-medborgarnas fria rörlighet. EU och medlemsstaterna uppmanas att ägna särskild uppmärksamhet åt att övervaka sådana fall av diskriminering och att vidta resoluta åtgärder för att förebygga dem.
18. Europaparlamentet understryker den roll som rörlighet kan ha i ungdomars personliga utveckling, genom att främja utbildning och kulturellt utbyte och förbättra förståelsen av ett aktivt medborgarskap och hur det kan utövas. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att stödja EU-program som främjar rörlighet.
19. Europaparlamentet värdesätter kulturens, konstens och vetenskapens betydelse som viktiga inslag i ett aktivt EU-medborgarskap. Parlamentet framhåller deras roll för att stärka medborgarnas gemensamma känsla av att höra till unionen, öka ömsesidig förståelse och stimulera interkulturell dialog.

Konsulärt skydd

20. Europaparlamentet konstaterar att nästan sju miljoner EU-medborgare i dag bor i länder utanför EU och att detta antal förväntas öka till minst tio miljoner senast 2020.
21. Europaparlamentet anser att rätten till konsulärt skydd gynnar alla EU-medborgare och påminner om att konsulärt skydd tolkas så vitt som möjligt i direktiv (EU) 2015/637 av den 20 april 2015 om konsulärt skydd¹, dvs. som varje form av konsulärt bistånd. Parlamentet betonar att medvetenheten om dessa rättigheter fortfarande är begränsad.
22. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att offentliggöra en bedömning av genomförandet av direktiv (EU) 2015/637 och i tillämpliga fall inleda

¹ EUT L 106, 24.4.2015, s. 1.

överträdelseförfaranden. Medlemsstaterna uppmanas att ta fram nödprotokoll som tar hänsyn till icke-företrädde medborgare, i syfte att förbättra kommunikationen i nödsituationer i samordning med andra medlemsstaters representationer och EU-delegationer. Parlamentet påminner om sin sedan länge framförda uppmaning att stärka EU-delegationernas roll i tredjeländer och framhåller det mervärde som EU:s diplomatiska nätverk tillför på fältet.

Framställningar till Europaparlamentet och klagomål till Europeiska ombudsmannen

23. Europaparlamentet betonar vikten av rätten att göra framställningar, som fastställs genom artikel 227 i EUF-fördraget respektive artikel 44 i EU-stadgan om de grundläggande rättigheterna, och rätten att vända sig till ombudsmannen, som fastslås i artikel 228 i EUF-fördraget och artikel 43 i EU-stadgan om de grundläggande rättigheterna. Parlamentet lovordar ombudsmannens arbete i kampen mot missförhållanden i unionens institutioner, myndigheter och byråer, och särskilt när det gäller öppenhet. Parlamentet betonar vikten av öppenhet för en adekvat demokratisk funktion och deltagande inom unionen som skapar förtroende bland sina medborgare. Parlamentet stöder i detta sammanhang ombudsmannens rekommendationer i hennes senaste särskilda rapport om öppenhet i rådets lagstiftningsprocess.

Rekommendationer

24. Europaparlamentet rekommenderar att kommissionen utövar sina befogenheter enligt artikel 258 i EUF-fördraget att uppmana Europeiska unionens domstol att besluta huruvida förlorad rösträtt på grund av bosättning i en annan EU-medlemsstat bör betraktas som en kränkning av den fria rörligheten och rätten till bosättning. Parlamentet uppmanar återigen medlemsstaterna att genomföra Venedigkommissionens uppförandekod i valfrågor, inklusive avskaffandet av förlorad rösträtt för medborgare som är bosatta utomlands i valen till de nationella parlamenten.
25. Europaparlamentet föreslår att kommissionen, genom det förfarande som fastställs i artikel 25 i EUF-fördraget, utvidgar de rättigheter som anges i artikel 20.2 i EUF-fördraget för att göra det möjligt för EU-medborgarna att välja om de vill rösta i den medlemsstat där de är medborgare eller i bosättningsmedlemsstaten, och att detta bör utvidgas till att omfatta alla val, i linje med varje medlemsstats konstitutionella möjligheter.
26. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att införa verktyg för e-demokrati på lokal och nationell nivå, och integrera dem på rätt sätt i den politiska processen, vilket underlättar demokratiskt deltagande för både medborgare och invånare.
27. Europaparlamentet anser att översynen av den rättsliga ramen för det europeiska medborgarinitiativet innebär en möjlighet att öka medborgarnas deltagande i EU:s beslutsfattande genom att göra instrumentet mindre byråkratiskt och mer tillgängligt.
28. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att ta fram bättre metoder för den politiska och rättsliga uppföljningen av framgångsrika europeiska medborgarinitiativ.
29. Europaparlamentet vidhåller att mer resurser behöver investeras och fler program och initiativ skapas som syftar till att främja ett europeiskt offentligt rum där åtnjutande av

grundläggande fri- och rättigheter, social välfärd och uppfyllandet av europeiska värden blir modellen för medborgaridentitet. Parlamentet välkomnar programmet för rättigheter och värden, som ett värdefullt exempel på unionens aktiva stöd för sina värden och rättigheter som följer av EU-medborgarskapet och är inskrivna i fördragen, bland annat genom att stödja det civila samhällets organisationer som främjar och skyddar dessa rättigheter och värden. Parlamentet betonar vikten av att bevara den nuvarande budgeten för programmet för rättigheter och värden. Parlamentet motsätter sig bestämt nedskärningar i programmet i den nya fleråriga budgetramen för 2021–2027, vilket föreslagits av kommissionen.

30. Europaparlamentet rekommenderar Europas politiska partier och deras partimedlemmar å det starkaste att säkerställa en jämn fördelning mellan kvinnliga och manliga kandidater genom varvade listor eller andra motsvarande metoder.
31. Europaparlamentet föreslår att avsevärt öka synligheten för Europa Direkt-kontoren. Parlamentet understryker att dessa kontor bör fungera som förmedlare som samarbetar med offentliga förvaltningar i medlemsstaterna och det civila samhället (inklusive fackföreningar, näringslivsorganisationer och offentliga och privata organ) för att aktivt informera EU-medborgarna om deras rättigheter och skyldigheter och främja medborgarnas deltagande på lokal nivå i EU:s demokratiska liv. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna och enheter på regional och lokal nivå att aktivt samarbeta med dessa kontor. Parlamentet understryker att dessa kontor bör samverka med program såsom Ett Europa för medborgarna. Parlamentet uppmanar kommissionen att se till att dessa kontor centraliserar relevant information som gör det möjligt för EU:s medborgare att utöva sina rättigheter och gör det lättare för dem att utöva de rättigheter som följer av EU-medborgarskapet. Parlamentet anser att Solvit-tjänsten bör effektiviseras ytterligare så att den fungerar bättre när det gäller att skydda EU-medborgarnas rättigheter innan de söker rättsliga eller administrativa rättsmedel.
32. Europaparlamentet uppmanar i detta sammanhang kommissionen att lägga fram ett förslag som stärker både rollen för Europa Direkt-kontoren och utövandet av EU-medborgarskapet, som bygger på arbetstagares rättigheter i samband med tillämpningen av direktiv 2014/54, inklusive EU-medborgarnas rätt till skydd mot diskriminering, utövandet av deras rösträtt enligt artikel 22 i EUF-fördraget och deras rätt till fri rörlighet enligt artikel 21 i EUF-fördraget och direktiv 2004/38 och rätten till fri rörlighet för deras familjemedlemmar.
33. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att agera systematiskt vid medlemsstaternas överträdelse av direktiv 2004/38/EG, och efterlyser en moderniserad EU-väglledning för tillämpning och tolkning av lagstiftning som påverkar EU-medborgare i syfte att ta med den senaste utvecklingen från EU-domstolen, för att på så sätt se till att EU-lagstiftningen kan åstadkomma full verkan.
34. Europaparlamentet efterlyser en konsekvent integrering av ett jämställdhetsperspektiv i alla EU:s verksamheter, särskilt när man antar lagstiftning eller genomför politik kopplad till EU-medborgarskapet.
35. Europaparlamentet påminner om att parlamentet sedan 2014 vid flera tillfällen har uttryckt sin oro över att alla nationella system som innebär direkt eller indirekt försäljning av EU-medborgarskap undergräver själva idén med EU-medborgarskapet.

Kommissionen uppmanas att övervaka sådana system och utarbeta en rapport om nationella system för beviljande av EU-medborgarskap till investerare, i enlighet med 2017 års rapport om EU-medborgarskapet.

36. Europaparlamentet beklagar att kommissionens rapport om EU-medborgarskapet 2017 inte hänvisar till EU-stadgan om de grundläggande rättigheterna, rätten att göra framställningar, rätten att vända sig till Europeiska ombudsmannen, rätten att få tillgång till handlingar eller rätten att stödja ett europeiskt medborgarinitiativ. Parlamentet uppmanar kommissionen att fullt ut beakta stadgans bestämmelser och att åtgärda dessa brister i nästa utvärdering.
37. Europaparlamentet understryker att allt fler EU-medborgare har drabbats av terrordåd i ett annat land än det egna, och kräver därför att protokoll omedelbart utarbetas i medlemsstaterna för att hjälpa EU-medborgare som är medborgare i en annan medlemsstat i händelse av ett terrordåd, i linje med direktiv (EU) 2017/541 om bekämpande av terrorism.
38. Europaparlamentet föreslår för medlemsstaterna att de inför en europeisk helgdag den 9 maj för att stärka den europeiska känslan av tillhörighet och skapa utrymme för medborgarrörelser och samhällsaktiviteter.
39. Europaparlamentet upprepar sin uppmaning till kommissionen att lägga fram ett förslag om genomförande av parlamentets rekommendationer om en EU-mekanism för demokrati, rättsstatlighet och grundläggande rättigheter.
40. Europaparlamentet är övertygat om att principen om icke-diskriminering är en hörnsten i EU-medborgarskapet och både en allmän princip och ett grundläggande värde inom EU-rätten enligt artikel 2 i EU-fördraget. Parlamentet uppmanar eftertryckligen rådet att slutföra antagandet av EU:s övergripande antidiskrimineringsdirektiv, för att de grundläggande rättigheterna ytterligare ska kunna garanteras inom unionen, genom att anta en konkret EU-lagstiftning som fullt ut genomför artiklarna 18 och 19 i EUF-fördraget i en övergripande strategi. Parlamentet beklagar att rådet, ett årtionde efter offentliggörandet av kommissionens förslag, fortfarande blockerar antidiskrimineringsdirektivet.
41. Europaparlamentet påminner om den fördragsfästa skyldigheten till anslutning till den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. Parlamentet uppmanar kommissionen att vidta de åtgärder som krävs för att slutföra EU:s anslutning till konventionen, och att ansluta sig till den europeiska sociala stadgan.
42. Europaparlamentet betonar att medborgarutbildning av god kvalitet för alla åldrar (formell och informell) är avgörande för tryggt utövande av medborgarnas demokratiska rättigheter och ett välfungerande demokratiskt samhälle. Parlamentet noterar att endast kontinuerliga utbildningsinsatser kan säkerställa ett ökat deltagande i EU-val och öka förståelsen och solidariteten mellan kulturer i Europa samt motverka diskriminering, fördomar och bristande jämställdhet. Parlamentet rekommenderar att artiklarna 165, 166 och 167 i EUF-fördraget används som rättslig grund för att utforska potentialen i utbildning, yrkesutbildning och ungdomspolitik.

43. Europaparlamentet påminner om att de politiska partierna på europeisk nivå ska bidra till att ”skapa ett europeiskt politiskt medvetande och till att uttrycka unionsmedborgarnas vilja” (artikel 10.4 i EU-fördraget), och efterlyser därför en möjlighet för enskilda EU-medborgare att direkt ansöka om medlemskap i politiska partier på europeisk nivå.
44. Europaparlamentet påminner om behovet av att främja den europeiska dimensionen i valet till Europaparlamentet för att bidra till parlamentets potentiella framtida arbete genom att utöva sin initiativrätt enligt artikel 225 i EUF-fördraget. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att öka sina insatser för att främja medborgerliga rättigheter bland EU-medborgarna, däribland dem som rör rösträtt. Parlamentet understryker att bättre och mer fokuserad information om EU-politiken och EU-lagstiftningens påverkan på medborgarnas vardag skulle förbättra valdeltagandet i EU-valet. Parlamentet påminner om behovet av att främja deltagandet i EU-valet genom att öka synligheten för de europeiska politiska partierna. Parlamentet upprepar att medborgarna, medlemsstaterna och EU har ett gemensamt ansvar för att främja deltagandet i EU-valet. Parlamentet betonar behovet av att informera medborgarna om den senaste reformen av vallagen och förfarandet med toppkandidater (*Spitzenkandidat*). Parlamentet understryker denna persons politiska och symboliska betydelse för att stärka EU-medborgarskapet.
45. Europaparlamentet påminner om att Europaparlamentet är hela unionens parlament, och att det spelar en avgörande roll i att säkerställa legitimiteten hos EU:s politiska institutioner och göra dem ansvariga genom en adekvat parlamentarisk granskning. Parlamentet vidhåller därför att dess lagstiftningsbefogenheter och kontrollrättigheter måste garanteras, befastas och stärkas.
46. Europaparlamentet påminner om kommissionens vägledning om tillämpningen av unionens dataskyddslagstiftning i samband med val och dess meddelande av den 12 september 2018 om att säkerställa fria och rättvisa val till Europaparlamentet (COM(2018)0637). Parlamentet kräver att allt görs för att säkerställa att val är fria från all otillbörlig inblandning. Parlamentet understryker behovet av en definierad EU-politik för att ta itu med anti-EU-propaganda och riktad felaktig information.
47. Europaparlamentet uppmuntrar kommissionen att göra mer för att främja demokratiskt deltagande genom att öka sin dialog med medborgarna, förbättra medborgarnas förståelse av vilken roll EU-lagstiftningen spelar i deras vardag, och lyfta fram deras rätt att ställa upp i lokala, nationella och europeiska val.
48. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att i detta avseende utnyttja sociala medier och digitala verktyg med särskild betoning på att öka deltagandet av unga och personer med funktionsnedsättning. Parlamentet efterlyser utveckling och tillämpning av verktyg för e-demokrati, såsom online-plattformar, för att mer direkt involvera medborgarna i EU:s demokratiska liv och på så sätt främja deras engagemang.
49. Europaparlamentet stöder framställning och spridning av press- och multimediematerial på alla officiella EU-språk, med inriktning på att göra EU-medborgarna mer medvetna om sina rättigheter och öka deras förmåga att förverkliga dessa rättigheter i varje medlemsstat.

50. Europaparlamentet anser, med tanke på den ökande effekten av sociala medier på medborgarnas liv, att EU:s institutioner bör fortsätta att ta fram nya mekanismer och ny offentlig politik som syftar till att skydda de grundläggande rättigheterna för personer i den digitala miljön. Parlamentet betonar behovet av ett säkert, rättvist och öppet utbyte av medborgarnas uppgifter. Parlamentet understryker att fria medier och tillgång till en mångfald av åsikter är en oumbärlig del av en sund demokrati och att mediekompetens är avgörande och bör utvecklas i tidig ålder.
51. Europaparlamentet uppmuntrar användningen av artikel 25 i EUF-fördraget för att vidta åtgärder som skulle kunna underlätta det dagliga utövandet av EU-medborgarskapet.
52. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att i enlighet med artikel 25 i EUF-fördraget ta hänsyn till utvecklingen av EU-medborgarskapets rättigheter i sekundärlagstiftningen och rättspraxis i nästa rapport om EU-medborgarskapet, och att föreslå en färdplan för att samla alla dessa framsteg för att formellt ta hänsyn till unionens utveckling på detta område.
53. Europaparlamentet understryker att det slutliga målet med detta arbete, i enlighet med förfarandet i artikel 25 i EUF-fördraget, skulle vara att ta konkreta initiativ för att befästa medborgarspecifika rättigheter och friheter i en EU-stadga för medborgarskap, liknande den europeiska pelaren för sociala rättigheter, inklusive de grundläggande rättigheter och friheter som fastställs i EU-stadgan om de grundläggande rättigheterna, tillsammans med de sociala rättigheter som fastställs i den europeiska pelaren för sociala rättigheter och de värden som fastställs i artikel 2 i EU-fördraget, som definierande delar av det europeiska ”offentliga rummet”, som bland annat inbegriper styrningsmodellen för detta offentliga rum, värdighet, frihet, rättsstatlighet, demokrati, mångfald, tolerans, rättvisa och solidaritet, jämlikhet och icke-diskriminering, som skulle beaktas i en framtida eller eventuell reform av fördragen.

◦

◦ ◦

54. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen samt till medlemsstaterna.

11.1.2019

YTTRANDE FRÅN UTSKOTTET FÖR MEDBORGERLIGA FRI- OCH RÄTTIGHETER SAMT RÄTTSLIGA OCH INRIKES FRÅGOR

till utskottet för konstitutionella frågor

över genomförandet av bestämmelserna i fördraget avseende EU-medborgarskapet
(2018/2111(INI))

Föredragande: Martina Anderson

FÖRSLAG

Utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor uppmanar utskottet för konstitutionella frågor att som ansvarigt utskott infoga följande förslag i det förslag till resolution som antas:

- med beaktande av kommissionens rapport av den 24 januari 2017 *Stärka medborgarnas rättigheter i en union av demokratisk förändring – Rapport om EU-medborgarskapet 2017* (COM(2017)0030),
- med beaktande av sin resolution av den 12 december 2017 om rapporten om EU-medborgarskapet 2017: Stärka medborgarnas rättigheter i en union av demokratisk förändring¹,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG av den 29 april 2004 om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier²,
- med beaktande av rådets slutsatser av den 9 juni 2011 om slutförandet av utvärderingen av Bulgariens och Rumäniens beredskap att genomföra Schengenregelverket (9166/3/11 respektive 9167/3/11),
- med beaktande av den anmälan av Förenade kungarikets avsikt att utträda ur Europeiska unionen som den brittiska premiärministern gjorde till Europeiska rådet den 29 mars 2017 i enlighet med artikel 50.2 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget),
- med beaktande av sin resolution av den 13 november 2018 om minimistandarder för

¹ EUT C 369, 11.10.2018, s. 11.

² EUT L 158, 30.4.2004, s. 77.

minoriteter i EU¹,

- med beaktande av sin resolution av den 7 februari 2018 om skydd och icke-diskriminering av minoriteter i EU:s medlemsstater², och av följande skäl:
- A. I enlighet med artikel 2 i EU-fördraget ska unionen bygga på respekt för människans värdighet, frihet, demokrati, jämlikhet, rättsstaten och respekt för de mänskliga rättigheterna.
- B. EU-stadgan om de grundläggande rättigheterna samlar alla personliga, medborgarliga, politiska, ekonomiska och sociala rättigheter som EU-medborgarna åtnjuter. Stadgan syftar till att skydda EU-medborgarna mot all diskriminering, till exempel på grund av kön, ras, hudfärg, etniskt eller socialt ursprung, genetiska särdrag, språk, religion eller övertygelse, politisk eller annan åskådning, tillhörighet till nationell minoritet, förmögenhet, börd, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning. Artikel 18 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) förbjuder all diskriminering på grund av nationalitet.
- C. Medborgarnas och de demokratiska institutionernas rättigheter stärks också genom bekämpningen av alla former av diskriminering och bristande jämställdhet.
- D. Ett framgångsrikt utövande av medborgarskapets rättigheter förutsätter att medlemsstaterna upprätthåller alla rättigheter och friheter som fastställs i stadgan om de grundläggande rättigheterna.
- E. EU-medborgarskapet erhålls genom medborgarskap i en medlemsstat och utgör ett klart komplement till det nationella medborgarskapet i enlighet med artikel 9 i EU-fördraget. EU-medborgarskapet kompletterar och ersätter inte det nationella medborgarskapet. Medlemsstaterna bör utnyttja sin rätt att bevilja medborgarskap i en anda av lojalt samarbete, i enlighet med fördragen, som har befast de rättigheter och garantier som är knutna till EU-medborgarskapet och därigenom gett stadgan om de grundläggande rättigheterna rättsverkan. Nordirland är ett specialfall där medborgarna, i enlighet med EU:s och Förenade kungarikets gemensamma överenskommelse från december 2017, bör åtnjuta, få tillgång till och utöva sina rättigheter där de är bosatta, i egenskap av EU-medborgare. I artikel 20 i EUF-fördraget föreskrivs att varje person som är medborgare i en medlemsstat också ska vara unionsmedborgare, med de rättigheter och skyldigheter som föreskrivs i fördragen och stadgan.
- F. Rätten till likabehandling är en grundprincip för Europeiska unionen och en grundläggande rättighet för alla människor. Artikel 9 i EU-fördraget, i vilken unionsmedborgarskapet fastställs, säger uttryckligen att unionen i all sin verksamhet ska respektera principen om jämlikhet mellan sina medborgare, som ska få lika uppmärksamhet från unionens institutioner, organ och byråer.
- G. Ungefär 8 procent av EU-medborgarna tillhör en nationell minoritet, och ungefär 10 procent talar ett regionalt språk eller ett minoritetsspråk. EU har fortfarande inte utvecklat någon gemensam rättslig ram på EU-nivå för att garantera deras rättigheter,

¹ Antagna texter, P8_TA(2018)0447.

² EUT C 463, 21.12.2018, s. 21.

vilken skulle kunna inbegripa riktmärken och sanktioner.

- H. Enligt kommissionens rapport om EU-medborgarskapet 2017 har sedan 2012 allt fler människor rapporterat att de upplevt någon form av diskriminering.
- I. Fri rörlighet är en av de fyra grundläggande friheterna i EU, en hörnsten i den europeiska integrationen och en av EU-medborgarnas mest uppskattade rättigheter. Rätten till fri rörlighet och utövandet av denna rättighet står i centrum för EU-medborgarskapet. EU-medborgarna riskerar fortfarande att stöta på ett antal kvarstående eller nya hinder för sin rätt till fri rörlighet och bosättning, såsom orimliga krav på dokumentation, tungrodda förfaranden för att erhålla uppehållsrätt, svårigheter att få tillgång till hälso- och sjukvård och långdragna förfaranden för att få möjlighet till anställning eller få sina yrkeskvalifikationer erkända. Vissa EU-medborgare har utvisats eller meddelats utvisningsbeslut inom EU.
- J. Upprättandet av Schengenområdet och införlivandet av Schengenregelverket i EU-ramarna stärker i betydande grad den fria rörligheten i EU och är en av de största landvinningarna i det europeiska integrationsprojektet. Rådet bekräftade i sina slutsatser av den 9 juni 2011 (9166/3/11 och 9167/3/11) det framgångsrika slutförandet av utvärderingsprocessen och Bulgariens och Rumäniens tekniska beredskap att ansluta sig till Schengenområdet.
- K. Europaparlamentet är den enda direktvalda EU-institutionen. Principerna om representativ demokrati, ansvarsskyldighet samt öppenhet och insyn utgör grundpelare för Europaparlamentet.
- L. EU-medborgarna företräds direkt i Europaparlamentet och har en demokratisk rösträtt och valbarhet vid val till Europaparlamentet, oaktat särskilda bestämmelser för vissa medlemsstater i enlighet med fördragen. Dessa rättigheter bör respekteras även i fråga om medborgare som är bosatta på en annan medlemsstats territorium. I enlighet med artikel 22 i EUF-fördraget och artikel 10 i EU-fördraget bör EU-medborgare ha rösträtt och vara valbara vid val till Europaparlamentet.
- M. Fri rörlighet är en av Europeiska unionens viktigaste principer. EU-medborgare som har utövat sin rätt till fri rörlighet löper risk att förlora sin rösträtt eller stöta på andra hinder när det gäller att rösta i europeiska och lokala val i värdmedlemsstater där denna rätt inte främjas och stöds i tillräcklig utsträckning.
- N. Nordirland skulle påverkas mest av brexit. En hårdare gräns till Irland är ett särskilt problem som påverkar den fria rörligheten och EU-medborgarnas rättigheter.
- O. Införandet av EU-medborgarskapet är en framgång för det europeiska projektet som ännu inte har förverkligat sin fulla potential. Det är viktigt att framhålla att detta är en unik konstruktion som man inte stöter på någon annanstans i världen.
- 1. Europaparlamentet betonar att EU har en skyldighet att skydda minoriteter och garantera deras rättigheter i samma utsträckning som för majoritetsbefolkningen. Parlamentet konstaterar att skyddet av minoriteter enligt artikel 2 i EU-fördraget utgör ett av EU:s grundläggande värden. Parlamentet konstaterar vidare att artiklarna 21 (om icke-diskriminering) och 22 (om kulturell, religiös och språklig mångfald) i stadgan om

de grundläggande rättigheterna har kommit att bli rättsligt bindande genom EUF-fördraget. Parlamentet konstaterar att alla befintliga rättigheter enligt stadgan och den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, tillsammans med den tillsyn och det skydd som Europeiska unionens domstol tillhandahåller, är grundläggande för invånarna i Nordirland för genomförandet av långfredagsavtalet.

2. Europaparlamentet betonar att inhemska nationella, etniska eller språkliga minoriteter utgör ett särskilt bidrag till den europeiska mångfalden och kulturen. Parlamentet påminner om att det för Europeiska unionen ligger ett grundläggande värde i, och samtidigt är en viktig uppgift, att bevara och främja den kulturella och språkliga mångfalden inom och mellan medlemsstaterna.
3. Europaparlamentet framhåller att EU-medborgarna inte är tillräckligt medvetna om sina rättigheter på grundval av unionsmedborgarskapet, däribland rätten att rösta i europeiska och lokala val eller få konsulärt skydd från andra medlemsstaters ambassader. Kommissionen och medlemsstaterna uppmanas att främja medborgarnas deltagande i det demokratiska livet genom att ge uttömmande information om deras valrättigheter och avskaffa hinder för deras deltagande, samt att ta itu med frågorna om tillgänglighet, delaktighet, icke-diskriminering och jämlikhet så att alla EU-medborgare, inklusive personer med funktionsnedsättning, kan utöva sina grundläggande rättigheter på samma sätt som andra medborgare.
4. Europaparlamentet noterar att det finns medlemsstater som inte ger sina medborgare rösträtt i valen till Europaparlamentet, även om de är EU-medborgare. En sådan praxis inskränker mångfalden av åsikter i parlamentet och minskar EU-institutionernas ansvarsskyldighet gentemot EU-medborgarna. Medlemsstaterna bör säkerställa att deras medborgare får skydd för alla ekonomiska, sociala, politiska, miljömässiga och demokratiska rättigheter som är knutna till EU-medborgarskapet. Parlamentet påpekar att bruket varierar i de olika medlemsstaterna när det gäller tillämpningen av den rätt som fastställs i artikel 20.2 i EUF-fördraget. Medlemsstaterna uppmanas att utvidga rösträtten i största möjliga utsträckning.
5. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att regelbundet kontrollera tillämpningen av direktiv 2004/38/EG i medlemsstaterna och att vidta lämpliga åtgärder för att undanröja hindren för den fria rörligheten och på så sätt göra det möjligt för alla EU-medborgare att till fullo åtnjuta den fria rörligheten utan att hindras av gränskontroller.
6. Europaparlamentet uppmanar rådet och Europeiska rådet att låta alla länder som uppfyller de nödvändiga tekniska kriterierna bli medlemmar i Schengenområdet, så att alla EU-medborgare kan åtnjuta sin fria rörlighet utan att hindras av gränskontroller.
7. Europaparlamentet konstaterar att nästan 7 miljoner EU-medborgare i dag bor i länder utanför EU och att detta antal förväntas öka till minst 10 miljoner senast 2020. Parlamentet betonar vikten av att medlemsstaterna stöder ett brett demokratiskt deltagande i det kommande valet till Europaparlamentet 2019. Parlamentet efterlyser ett fullständigt och effektivt genomförande av direktiv (EU) 2015/637 för att säkerställa konsulärt skydd för EU-medborgare som befinner sig i tredjeländer där deras medlemsstater inte är representerade.

8. Europaparlamentet är bekymrat över vissa medlemsstaters praxis med till exempel ”guldvisum”, genom vilka tredjelandsmedborgare beviljas medborgarskap enbart i utbyte mot investeringar på grundval av minimikriterier. Parlamentet understryker att EU-medborgarskapet inte bör förminska till att utgöra en handelsvara. Medlemsstaterna uppmanas att upphöra med försäljningen av uppehållstillstånd och medborgarskap via guldvisum och investeringsprogram eftersom det finns en hög risk för korruption, missbruk och utnyttjande av Schengenområdet för kriminella ändamål. Kommissionen uppmanas att, inom ramen för sitt förslag, noggrant undersöka de nationella systemen för beviljande av EU-medborgarskap till investerare och att framhålla de förfaranden som medlemsstaterna är skyldiga att följa när de utövar sin behörighet att bevilja medborgarskap, i full överensstämmelse med EU-rätten.
9. Europaparlamentet uppmanar eftertryckligen medlemsstaterna att ta hänsyn till den särskilda situationen för barn till EU-medborgare som utövar sina rättigheter enligt fördragen, när dessa barn kan stöta på svårigheter när det gäller att uppfylla kriterier för medborgarskap enligt nationella regler, särskilt när ett krav för medborgarskap kan innebära påvisande av en nära anknytning till det berörda landet.
10. Europaparlamentet noterar med oro att rätten till familjeliv för många EU-medborgare som är gifta eller har ett fast förhållande med tredjelandsmedborgare kan äventyras på grund av nationell lagstiftning eller dess bristfälliga genomförande, liksom dessa personers möjlighet att utöva sina rättigheter enligt fördragen när de reser inom EU.
11. Europaparlamentet uppmanar eftertryckligen medlemsstaterna att vara proportionella i alla beslut som rör avlägsnande av utländska EU-medborgare från deras territorium, och påminner om att sådana beslut måste gälla den berörda personen, innebära vederbörlig prövning av omständigheterna och respektera de grundläggande rättigheterna.
12. Europaparlamentet uppmanar Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter att på lokal, regional och nationell nivå börja ta itu med diskriminering av regionala språk och minoritetsspråk i sitt arbetsprogram.
13. Europaparlamentet anser att EU bör vidta åtgärder för att garantera skyddet av sina grundläggande värden och av minoriteternas rättigheter, för att hänvisningar till minoriteter och till jämlikhet mellan alla unionsmedborgare i artikel 2 respektive artikel 9 i EU-fördraget ska få en konkret verklighetsförankring och för att EU-medborgarskapets potential ska förverkligas i högre grad. Parlamentet ger på nytt uttryck för behovet av ett omfattande skyddssystem på EU-nivå för inhemska nationella, etniska och språkliga minoriteter vilket bör införliva befintliga folkrättsliga instrument och bygga på beprövad bästa praxis i EU. Parlamentet anser att en sådan ram bör ha sina egna höga standarder och åtföljas av en robust övervakningsmekanism.
14. Europaparlamentet fördömer starkt de ökande utbrotten av rasism, främlingsfientlighet, diskriminering och hets mot folkgrupp, liksom de våldshandlingar som nyfascistiska och nynazistiska organisationer gjort sig skyldiga till i flera av EU:s medlemsstater.
15. Europaparlamentet betonar att man måste slå vakt om rättigheterna och intressena för medborgare i EU-27 som är eller har varit bosatta i Förenade kungariket och för brittiska medborgare som är eller har varit bosatta i EU-27 och behandla detta som en absolut prioritet i förhandlingarna om Förenade kungarikets utträde. Parlamentet är

ytterst oroat över det aktuella läget i förhandlingarna om Förenade kungarikets utträde ur EU och över de katastrofala följderna för fler än fem miljoner människor om ingen överenskommelse nås. Den brittiska och den irländska regeringen uppmanas att säkerställa att rättigheterna för EU-medborgare som är bosatta i Storbritannien och Nordirland skyddas efter brexit, i enlighet med unionsfördragen och relevanta internationella avtal.

16. Parlamentet uppmanar kommissionen att strikt och skyndsamt kräva att medlemsstaterna tillhandahåller alla relevanta uppgifter och kontroller för att säkerställa att Schengensystemets integritet och säkerhet inte äventyras.

INFORMATION OM ANTAGANDET I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET

Antagande	10.1.2019
Slutomröstning: resultat	+: 40 -: 7 0: 0
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Asim Ademov, Martina Anderson, Heinz K. Becker, Monika Beňová, Michał Boni, Caterina Chinnici, Rachida Dati, Frank Engel, Laura Ferrara, Romeo Franz, Kinga Gál, Ana Gomes, Nathalie Griesbeck, Sylvie Guillaume, Monika Hohlmeier, Sophia in 't Veld, Cécile Kashetu Kyenge, Monica Macovei, Roberta Metsola, Claude Moraes, Ivari Padar, Judith Sargentini, Birgit Sippel, Csaba Sógor, Helga Stevens, Traian Ungureanu, Bodil Valero, Marie-Christine Vergiat, Udo Voigt, Josef Weidenholzer, Cecilia Wikström, Kristina Winberg, Tomáš Zdechovský, Auke Zijlstra
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Dennis de Jong, Anna Hedh, Lívia Járóka, Marek Jurek, Jean Lambert, Jeroen Lenaers, Andrejs Mamikins, Angelika Mlinar, Maite Pagazaurtundúa Ruiz, Christine Revault d'Allonnes Bonnefoy
Slutomröstning: närvarande suppleanter (art. 200.2)	Norbert Erdős, Fernando Ruas, Adam Szejnfeld

21.11.2018

YTTRANDE FRÅN UTSKOTTET FÖR FRAMSTÄLLNINGAR

till utskottet för konstitutionella frågor

över genomförandet av bestämmelserna i fördraget avseende EU-medborgarskapet
(2018/2111(INI))

Föredragande av yttrande: Notis Marias

FÖRSLAG

Utskottet för framställningar uppmanar utskottet för konstitutionella frågor att som ansvarigt utskott infoga följande förslag i det förslag till resolution som antas:

1. Europaparlamentet påminner om att EU-medborgarskapet, som inrättats genom artikel 20 i EUF-fördraget, inte bara ger de rättigheter som anges där – nämligen rätt att sig fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorium, rösträtt och valbarhet vid val till Europaparlamentet samt vid kommunala val i den medlemsstat där man är bosatt, rätt till konsulärt skydd av en annan medlemsstat, om det är nödvändigt, och rätt att göra framställningar och att vända sig till Europeiska ombudsmannen på något av fördragsspråken – utan också har utvidgade konsekvenser och ger rättigheter när det gäller demokratiskt deltagande som härrör från artikel 11 i EU-fördraget och artikel 24 i EUF-fördraget samt kapitel V i EU-stadgan om de grundläggande rättigheterna och andra rättsliga grunder.
2. Europaparlamentet anser att EU-institutionerna bör anstränga sig ytterligare för att göra EU-medborgarnas valrättigheter mer ändamålsenliga i syfte att på ett effektivt sätt ta itu med problemet med sjunkande valdeltagande. Parlamentet framhåller att vallagarna i många medlemsstater fortfarande är komplicerade eller diskriminerande, och ibland sätter alltför stora hinder i vägen för utövandet av rösträtten eller direkt förhindrar den, särskilt när det gäller EU-medborgare som utövat sin rätt till fri rörlighet, vilka beräknas uppgå 15 miljoner människor. Parlamentet uppmanar kommissionen att följa upp frågan om förlorad rösträtt för EU-medborgare som bor i en annan medlemsstat och att föreslå konkreta åtgärder för att skydda deras politiska rättigheter. Parlamentet begär att kommissionen uppmanar medlemsstaterna att aktivt följa bästa praxis så att det blir lättare för medborgarna att rösta och ställa upp vid val till Europaparlamentet i enlighet med artikel 22.2 i EUF-fördraget, bland annat att offentliggöra vallagarna ett år före valet till Europaparlamentet, bekämpa falska nyheter och populistisk retorik, och främja utbildning och mediepluralism. Parlamentet anser att offentliga och privata medier bör

ta upp Europaparlamentsledamöternas synpunkter på ett sätt som säkerställer objektivitet och mångfald.

3. Europaparlamentet påminner om att Europeiska unionens domstol har bidragit till den successiva utvecklingen av begreppet medborgarskap till den grad att vissa aspekter har blivit relativt självständiga i förhållande till den europeiska konstitutionella ramen. Parlamentet påminner om att artikel 20 i EUF-fördraget utgör hinder för nationella åtgärder som medför att EU-medborgare berövas möjligheten att faktiskt åtnjuta kärnan i de rättigheter som tillkommer dem i kraft av unionsmedborgarskapet¹.
4. Europaparlamentet påminner om att man vid utnämningen av kommissionens ordförande i enlighet med artikel 17 i EU-fördraget måste ta hänsyn till resultatet av valet till Europaparlamentet. Parlamentet understryker denna persons politiska och symboliska betydelse i fråga om EU-medborgarskapet och anser att ordföranden för nästa kommission bör föreslås av rådet bland de toppkandidater som totalt sett kan samla mest stöd inom de olika politiska grupperna i Europaparlamentet.
5. Europaparlamentet är övertygat om att principen om icke-diskriminering är en hörnsten i EU-medborgarskapet och både en allmän princip och ett grundläggande värde inom EU-rätten enligt artikel 2 i EU-fördraget. Parlamentet betonar särskilt att artikel 10 i EUF-fördraget förbjuder diskriminering på grund av kön, ras eller etniskt ursprung, religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning vid utformningen och genomförandet av EU:s politik och verksamhet. Artikel 21 i EU-stadgan om de grundläggande rättigheterna förbjuder också diskriminering på dessa grunder, liksom på grund av genetiska särdrag, språk, religion eller övertygelse, politisk eller annan åskådning, tillhörighet till nationell minoritet, förmögenhet eller börd. Parlamentet påminner om att ett förbud mot diskriminering på grund av ras eller etniskt ursprung i samband med anställning infördes genom direktivet om likabehandling av personer oavsett deras ras eller etniska ursprung (2000/43/EG)². Parlamentet påminner dessutom om att direktivet om likabehandling av kvinnor och män när det gäller tillgång till och tillhandahållande av varor och tjänster (2004/113/EG)³ och jämställdhetsdirektivet (2006/54/EG)⁴ garanterar likabehandling endast i samband med social trygghet. Parlamentet beklagar att direktiven fortfarande inte har genomförts mer än tio år efter det att tidsfristen för deras införlivande löpte ut.
6. Europaparlamentet beklagar att direktivet mot diskriminering, som genomför principen om likabehandling utanför arbetsmarknaden och utvidgar skyddet mot diskriminering med en övergripande strategi, tio år efter offentliggörandet av kommissionens förslag fortfarande blockeras av rådet. Parlamentet anser att rådets kommande ordförandeskap bör sträva efter att lägga fram en ståndpunkt om direktivet innan dess mandat löper ut.

¹ Domstolens dom (stora avdelningen) av den 8 mars 2011, Gerardo Ruiz Zambrano mot Office national de l'emploi (ONEm), C-34/09, ECLI:EU:C:2011:124.

² Rådets direktiv 2000/43/EG av den 29 juni 2000 om genomförandet av principen om likabehandling av personer oavsett deras ras eller etniska ursprung (EGT L 180, 19.7.2000, s. 22).

³ Rådets direktiv 2004/113/EG av den 13 december 2004 om genomförande av principen om likabehandling av kvinnor och män när det gäller tillgång till och tillhandahållande av varor och tjänster (EUT L 373, 21.12.2004, s. 37).

⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/54/EG av den 5 juli 2006 om genomförandet av principen om lika möjligheter och likabehandling av kvinnor och män i arbetslivet (EUT L 204, 26.7.2006, s. 23).

7. Europaparlamentet påminner om resultatet av den offentliga utfrågningen om att återställa medborgarnas förtroende för det europeiska projektet, som hölls i utskottet för framställningar i juni 2017, där man bland annat betonade behovet av att göra EU:s beslutsprocess och institutioner mer öppna och insynsvänliga för alla EU-medborgare. Parlamentet anser att direkt deltagande från medborgarnas sida och full insyn i alla skeden av EU:s beslutsprocesser är viktiga förutsättningar för att öka medborgarnas demokratiska rättigheter och motverka det demokratiska underskottet på EU-nivå. Parlamentet insisterar på att EU genom att på ett trovärdigt sätt leda kampen mot korruption skulle ta ett avgörande steg, inte bara mot att säkerställa en god förvaltning i alla medlemsstater och skydda skattebetalarnas allmänna intressen, utan också mot att stärka sitt anseende som sådant i EU-medborgares ögon. Parlamentet anser att EU bör föregå med gott exempel och tillämpa strängast möjliga normer för att förhindra eventuella intressekonflikter, även när det gäller utnämningar till relevanta tjänster inom EU:s institutioner och byråer. Parlamentet beklagar den senaste tidens problem med svängdörrar för kommissionsledamöter som undergräver den allmänna opinionens uppfattning om EU.
8. Europaparlamentet påminner om att kommissionen – för att säkerställa att medlemsstaterna genomför unionslagstiftningen på ett ändamålsenligt sätt när det gäller alla medborgerliga rättigheter som följer av fördragen, särskilt rätten till fri rörlighet – fullt ut ska fullgöra sina skyldigheter enligt artiklarna 258–260 i EUF-fördraget som fördragens väktare. Kommissionen uppmanas att använda alla verktyg och mekanismer som står till dess förfogande för detta ändamål. Parlamentet betonar vikten av att göra EU:s beslutsfattande och verkställighetsåtgärder mer effektiva och synliga så att EU-medborgarnas allmänna uppfattning om EU blir mer välunderbyggd.
9. Europaparlamentet hänvisar till sin resolution av den 12 december 2017 om rapporten om EU-medborgarskapet 2017: Stärka medborgarnas rättigheter i en union av demokratisk förändring¹, där det bland annat understryks att dessa rättigheter och skyldigheter som fastställs i fördraget inte kan begränsas på ett obefogat sätt av medlemsstaterna. Parlamentet understryker att ett framgångsrikt utövande av medborgerliga rättigheter förutsätter att alla rättigheter och friheter som fastställs i EU-stadgan om de grundläggande rättigheterna upprätthålls av medlemsstaterna.
10. Europaparlamentet uppmanar alla EU-institutioner att bekämpa ”skyll på Bryssel”-fenomenet, som innebär att medlemsstaterna lägger ansvaret för beslut som de själva har fattat som medlemmar i rådet på EU. Parlamentet uppmanar rådet att öka insynen i sin beslutsprocess.
11. Europaparlamentet efterlyser jämställdhetsintegrering och ett jämställdhetsperspektiv i alla utvärderings- och bedömningsprocesser av gällande rättsakter och framtida förslag om medborgarskap.
12. Europaparlamentet påminner om att de politiska partierna på europeisk nivå ska bidra till att ”skapa ett europeiskt politiskt medvetande och till att uttrycka unionsmedborgarnas vilja” (artikel 10.4 i EU-fördraget), och efterlyser därför en möjlighet för EU:s enskilda medborgare att direkt ansöka om medlemskap i politiska

¹ EUT C 369, 11.10.2018, s. 11.

partier på europeisk nivå.

13. Europaparlamentet anser att EU-medborgares utövande av valrättigheter på kommunal nivå i enlighet med artikel 22.1 i EUF-fördraget har en avgörande koppling till rätten till fri rörlighet och EU-medborgarskap. Parlamentet anser att deltagandedemokratin på EU-nivå skulle bli effektivare med en verkligt demokratisk samhällsstyrning som kan garantera full insyn, effektivt skydd av de grundläggande rättigheterna, direkt medborgardeltagande i EU:s beslutsprocesser och uppförandet av EU-medborgarnas prioriteringar på EU:s politiska agenda. Parlamentet anser att verktygen för deltagandedemokrati och direktdemokrati måste stärkas för att även öka medborgarnas politiska deltagande på lokal och nationell nivå. I detta sammanhang uppmanas kommissionen med kraft att främja bästa praxis även när det gäller att öka valdeltagandet i kommunala och lokala val i hela EU, särskilt genom utbildning, åtgärder för att öka medvetenheten om lokala vals betydelse, information om EU-medborgares rättigheter på detta område samt direkt främjande av deltagande i sådana val. Parlamentet inser att den nuvarande situationen genom vilken medborgare i vissa medlemsstater förlorar sin rätt att rösta i nationella val i sitt ursprungsland, samtidigt som de inte har rätt att rösta i de nationella valen i sitt boplatansland, måste åtgärdas. Parlamentet vidhåller att denna förlorade rösträtt för EU-medborgare är oförenlig med deras fördragsenliga rätt att fullt ut delta i EU:s demokratiska liv.
14. Europaparlamentet påminner om att rätten att göra framställningar, enligt artikel 227 i EUF-fördraget, är en formell kanal som gör det möjligt för medborgarna att kommunicera direkt med EU-institutionerna för att belysa brister och konsekvenser i EU:s lagstiftning när det gäller målet om att säkerställa att ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter skyddas fullt ut och informera om nationella myndigheters felaktiga tillämpning eller införlivande av unionsrätten. Parlamentet konstaterar att EU-medborgarna visserligen känner till rätten att göra framställningar, men att EU-institutionernas effektivitet i att hantera och lösa de problem som kommit till deras kännedom genom framställningar från medborgare fortfarande brister. Parlamentet uppmanar EU-institutionerna att anta en effektiv strategi som syftar till att säkerställa ett fullgott skydd av medborgarnas grundläggande rättigheter och förbättra samarbetsinsatser med nationella, regionala och lokala myndigheter, särskilt inom de politikområden som samlar det högsta antalet framställningar, nämligen miljö, grundläggande rättigheter (särskilt rösträtt och barnets rättigheter), fri rörlighet för personer, sociala frågor och sysselsättning, diskriminering och invandring.
15. Europaparlamentet betonar att rätten att göra framställningar är en grundläggande del i EU-medborgarskapet. Parlamentet upprepar att varje EU-medborgare och varje fysisk eller juridisk person som är bosatt eller har sitt säte i en medlemsstat enligt artikel 227 i EUF-fördraget och artikel 44 i EU-stadgan om de grundläggande rättigheterna har rätt att inge framställningar till Europaparlamentet. Parlamentet påminner om den viktiga kopplingen mellan framställningsförfarandet och kommissionens övervaknings- och genomförandeåtgärder i enlighet med artiklarna 258–260 i EUF-fördraget. Parlamentet uppmanar alla EU-institutioner och medlemsstaterna att främja tillhandahållandet av information och utbildning om rätten att göra framställningar bland alla EU:s medborgare, som ett verktyg för att främja deltagandedemokrati och öka medborgardeltagandet. Parlamentet betonar att full tillgänglighet till EU:s institutioner och innehållet i deras politik, även på digital väg och för personer med

funktionsnedsättning, är absolut nödvändig.

16. Europaparlamentet betonar vikten av att varje EU-medborgare och varje fysisk eller juridisk person som är bosatt eller har sitt säte i en medlemsstat har rätt att, i enlighet med artiklarna 24 och 228 i EUF-fördraget, vända sig till Europeiska ombudsmannen med klagomål om missförhållanden i EU-institutionernas verksamhet, särskilt när det gäller rätten att få tillgång till offentliga handlingar. Parlamentet anser att både EU:s institutioner och medlemsstaterna bör öka medvetenheten om denna rättighet bland alla EU-medborgare. Parlamentet konstaterar att medborgarnas tillgång till en öppen, effektiv och oberoende europeisk förvaltning är nödvändig för att denna rättighet ska kunna utövas på ett effektivt sätt, i enlighet med artikel 41 i EU-stadgan om de grundläggande rättigheterna. Parlamentet påminner om artikel 1 i EU-fördraget, där det föreskrivs att besluten ska fattas så öppet och så nära medborgarna som möjligt. Parlamentet påminner också om Europeiska ombudsmannens avgörande bidrag till att öka den övergripande öppenheten och insynen i EU:s besluts- och lagstiftningsprocesser och därigenom stödja EU-medborgarnas aktiva deltagande i dem och öka deras förtroende. Parlamentet stöder i detta sammanhang Europeiska ombudsmannens rekommendationer i den strategiska undersökningen OI/2/2017/TE om öppenheten i rådets lagstiftningsprocess.
17. Europaparlamentet föreslår en översyn av förordning (EG) nr 1049/2001¹ om tillgång till handlingar för att stärka denna rättighet för EU-medborgarna och det civila samhället.
18. Europaparlamentet är övertygat om att öppenhet är en viktig del av rättsstatsprincipen och att respekten för denna princip under hela lagstiftningsprocessen påverkar såväl det faktiska utövandet av rösträtten och rätten att ställa upp i val som andra rättigheter, till exempel rätten till yttrande- och åsiktsfrihet och rätten att få information. Parlamentet anser också att främjandet av ett aktivt europeiskt medborgarskap förutsätter att det finns plats för offentlig granskning, översyn och utvärdering av processen och möjlighet att ifrågasätta resultatet. Parlamentet understryker att detta skulle bidra till att medborgarna gradvis blir förtrogna med grundläggande begrepp i lagstiftningsprocessen och främja deltagandeaspekterna i EU:s demokratiska liv.
19. Europaparlamentet anser att flerspråkighet inom institutionerna och i deras kontakter med medborgarna är en viktig aspekt för att stärka begreppet EU-medborgarskap. Parlamentet efterlyser fler insatser för att i möjligaste mån säkerställa tillgången till offentliga handlingar på andra språk än de tre arbetsspråken.
20. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att i sina läroplaner fästa större vikt vid politisk utbildning i EU-frågor, bland annat när det gäller EU-medborgarnas rättigheter, och att anpassa lärarutbildningen efter detta.
21. Europaparlamentet noterar kopplingen mellan EU-medborgarskapet och den europeiska pelaren för sociala rättigheter. Parlamentet betonar att rätten att fritt röra sig och arbeta i EU endast kan stärkas genom ytterligare lagstiftning som garanterar lika möjligheter och tillgång till arbetsmarknaden, rättvisa arbetsvillkor och socialt skydd och social

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1049/2001 av den 30 maj 2001 om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar, EGT L 145, 31.5.2001, s. 43.

inkludering i hela EU. Kommissionen uppmanas att vidta konkreta åtgärder för att främja genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att fullständigt och effektivt genomföra förordning (EG) nr 987/2009¹ om tillämpningsbestämmelser till förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen, för att se till att människor kan ta med sig sina socialförsäkringsförmåner (bland annat statlig pension, sjukförsäkring, arbetslöshetsunderstöd och familjebidrag).

22. Europaparlamentet betonar behovet av att överge åtstramningsåtgärder och att anta effektiva och konsekventa strategier på EU-nivå för att garantera full sysselsättning och ett fullgott socialt skydd, de högsta utbildningsnivåerna och den högsta nivån av skydd av människors hälsa och av miljön.
23. Europaparlamentet beklagar att vissa medlemsstater i dag har valt att inte tillämpa delar av fördragen, vilket leder till faktiska skillnader i de medborgarliga rättigheterna, som enligt fördragen är tänkta att vara lika.
24. Europaparlamentet anser att översynen av den rättsliga ramen för det europeiska medborgarinitiativet innebär en möjlighet att öka medborgarnas deltagande i EU:s beslutsfattande genom att göra instrumentet mindre byråkratiskt, mer tillgängligt och mer effektivt. Parlamentet understryker att resurserna för tillräcklig infrastruktur och tillräckligt stöd för att genomföra hela medborgarinitiativprocessen måste tillhandahållas av EU. Parlamentet påminner om att medborgarinitiativ förtjänar en adekvat uppmärksamhet från EU-institutionerna, vilket markeras av domstolens rättspraxis den senaste tiden (mål T-646/13 *Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe* mot kommissionen). Parlamentet betonar behovet av att utveckla övergripande regler och bättre metoder för den politiska och rättsliga uppföljningen av framgångsrika europeiska medborgarinitiativ.
25. Europaparlamentet inser att brexit innebär att EU-medborgare för första gången kommer att berövas sitt EU-medborgarskap och därtill hörande rättigheter, privilegier och skydd. Parlamentet påminner om att man när ett EU-medborgarskap har beviljats måste se till att de som har utnyttjat dess fördelar inte hamnar i ett rättsligt vakuum när medborgarskapet upphör, särskilt om det sker mot deras egen vilja, som vid Förenade kungarikets utträde ur EU. Parlamentet vill att medborgarnas rättigheter ska garanteras i ett separat avtal från de pågående brexitförhandlingarna så att de skiljs från den politiska processen och skyddas även om ingen överenskommelse nås. Parlamentet överväger möjligheten till ett livslångt EU-medborgarskap eller ett slags associerat medborgarskap för personer som berövats sitt EU-medborgarskap.
26. Europaparlamentet anser att Solvit-tjänsten bör integreras ytterligare och, för att bli effektivare, ges kompletterande befogenheter att behandla frågor som rör rätten till fri rörlighet, bland annat rätten till inresa och frågor om bosättning och diskriminering, innan några rättsliga eller administrativa rättsmedel tillämpas. Detta sparar tid och gör att medborgarna slipper väcka talan och får ett snabbt svar på sina problem.
27. Europaparlamentet anser att EU-medborgarskapsprogram, såsom Erasmus+ eller Europa för medborgarna, tillsammans med andra initiativ som syftar till att främja

¹ EUT L 284, 30.10.2009, s. 1.

deltagande i EU:s demokratiska liv, såsom crowdsourcing, är avgörande delar som måste förnyas och förstärkas inom den kommande fleråriga budgetramen.

28. Europaparlamentet anser att EU-stadgan om de grundläggande rättigheterna, som införlivats i Lissabonfördraget, är den viktigaste rättsakten, både symboliskt och innehållsmässigt, och den skapar en ram för EU-medborgarskapet. Parlamentet beklagar att artikel 51 i stadgan, i kombination med en återkommande restriktiv tolkning, gör att den ofta inte tillämpas.
29. Europaparlamentet anser att det – trots EU-institutionernas ansträngningar – fortfarande saknas information om rättigheter i många medlemsstater, vilket har visat sig vara det främsta hindret för ett fullständigt utövande av de rättigheter som följer av ställningen som EU-medborgare.
30. Europaparlamentet betonar att samtliga rättigheter och skyldigheter som följer av EU-medborgarskapet inte kan begränsas utan sakliga skäl.
31. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att informera EU-medborgarna om deras rättigheter och skyldigheter på ett bättre sätt, och att underlätta tillgången till och respekten för dessa rättigheter både i ursprungslandet och i övriga medlemsstater.
32. Europaparlamentet påminner om att Lissabonfördraget innehåller bestämmelser om förfarandet för dess översyn, i enlighet med artikel 48 i EU-fördraget. Parlamentet understryker att detta är ett värdefullt verktyg för att främja EU-medborgarskapets möjligheter ytterligare. Parlamentet konstaterar att det har gått tio år sedan den senaste fördragsändringen, vilket är en av de längsta perioderna utan översyn under de senaste årtiondena. Parlamentet anser att brexit är en god anledning och en unik utlösande faktor för att inleda en ny översynsprocess. Parlamentet föreslår att man sammankallar ett nytt europeiskt konvent för detta ändamål.

INFORMATION OM ANTAGANDET I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET

Antagande	21.11.2018
Slutomröstning: resultat	+: 19 -: 1 0: 6
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Margrete Auken, Beatriz Becerra Basterrechea, Andrea Cozzolino, Pál Csáky, Miriam Dalli, Rosa Estaràs Ferragut, Eleonora Evi, Takis Hadjigeorgiou, Peter Jahr, Rikke-Louise Karlsson, Svetoslav Hristov Malinov, Lukas Mandl, Notis Marias, Ana Miranda, Miroslavs Mitrofanovs, Marlene Mizzi, Gabriele Preuß, Eleni Theocharous, Cecilia Wikström
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Urszula Krupa, Kostadinka Kuneva, Julia Pitera, Ángela Vallina
Slutomröstning: närvarande suppleanter (art. 200.2)	Asim Ademov, Adam Szejnfeld, Mihai Țurcanu

SLUTOMRÖSTNING MED NAMNUPPPROP I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET

19	+
ALDE	Beatriz Becerra Basterrechea, Cecilia Wikström,
ECR	Urszula Krupa, Notis Marias, Eleni Theocharous
EFDD	Eleonora Evi
GUE/NGL	Takis Hadjigeorgiou, Kostadinka Kuneva, Ángela Vallina
NI	Rikke-Louise Karlsson
PPE	Pál Csáky, Julia Pitera
S&D	Andrea Cozzolino, Miriam Dalli, Marlene Mizzi, Gabriele Preuß
VERTS/ALE	Margrete Auken, Ana Miranda, Miroslavs Mitrofanovs

1	-
PPE	Rosa Estaràs Ferragut

6	0
PPE	Asim Ademov, Peter Jahr; Svetoslav Hristov Malinov, Lukas Mandl Adam Szejnfeld, Mihai Țurcanu,

Teckenförklaring:

+ : Ja-röster

- : Nej-röster

0 : Nedlagda röster

SLUTOMRÖSTNING MED NAMNUPPPROP I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET

40	+
ALDE	Nathalie Griesbeck, Sophia in 't Veld, Angelika Mlinar, Maite Pagazaurtundúa Ruiz, Cecilia Wikström
EFDD	Laura Ferrara
GUE/NGL	Martina Anderson, Dennis de Jong, Marie-Christine Vergiat
PPE	Asim Ademov, Heinz K. Becker, Michał Boni, Rachida Dati, Frank Engel, Kinga Gál, Monika Hohlmeier, Lívia Járóka, Jeroen Lenaers, Roberta Metsola, Fernando Ruas, Csaba Sógor, Adam Szejnfeld, Traian Ungureanu, Tomáš Zdechovský
S&D	Monika Beňová, Caterina Chinnici, Ana Gomes, Sylvie Guillaume, Anna Hedh, Cécile Kashetu Kyenge, Andrejs Mamikins, Claude Moraes, Ivari Padar, Christine Revault d'Allonnes Bonnefoy, Birgit Sippel, Josef Weidenholzer
Verts/ALE	Romeo Franz, Jean Lambert, Judith Sargentini, Bodil Valero

7	-
ECR	Marek Jurek, Monica Macovei, Helga Stevens, Kristina Winberg
ENF	Auke Zijlstra
NI	Udo Voigt
PPE	Norbert Erdős

0	0

Teckenförklaring:

+ : Ja-röster

- : Nej-röster

0 : Nedlagda röster

INFORMATION OM ANTAGANDET I DET ANSVARIGA UTSKOTTET

Antagande	22.1.2019
Slutomröstning: resultat	+: 19 -: 3 0: 0
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Gerolf Annemans, Mercedes Bresso, Pascal Durand, Esteban González Pons, Danuta Maria Hübner, Ramón Jáuregui Atondo, Alain Lamassoure, Jo Leinen, Maite Pagazaurtundúa Ruiz, Markus Pieper, Paulo Rangel, Helmut Scholz, György Schöpflin, Pedro Silva Pereira, Barbara Spinelli, Josep-Maria Terricabras, Kazimierz Michał Ujazdowski
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Pervenche Berès, Ashley Fox, Sylvia-Yvonne Kaufmann
Slutomröstning: närvarande suppleanter (art. 200.2)	Michael Gahler, Jarosław Wałęsa

**SLUTOMRÖSTNING MED NAMNUPPPROP
I DET ANSVARIGA UTSKOTTET**

19	+
ALDE	Maite Pagazaurtundúa Ruiz
GUE/NGL	Helmut Scholz, Barbara Spinelli
NI	Kazimierz Michał Ujazdowski
PPE	Michael Gahler, Esteban González Pons, Danuta Maria Hübner, Alain Lamassoure, Markus Pieper, György Schöpflin, Jarosław Wałęsa
S&D	Pervenche Berès, Mercedes Bresso, Ramón Jáuregui Atondo, Sylvia Yvonne Kaufmann, Jo Leinen, Pedro Silva Pereira
VERTS/ALE	Pascal Durand, Josep Maria Terricabras

3	-
ECR	Ashley Fox
ENF	Gerolf Annemans
PPE	Paulo Rangel

0	0

Teckenförklaring:

+ : Ja-röster

- : Nej-röster

0 : Nedlagda röster